Instanţa de fond: Judecătoria Străşeni (sediul Central) (jud. Iana Talmaci)
Dosarul nr. 3r-1454/24 (2-23165120-02-3r-30122024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

13 martie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela

A judecat în ordinea art. 243 alin. (2) al Codului Administrativ al RM, fără ședință de judecată recursul declarat de Rebeja Liuba, Bojoga Nina și Cojocaru Natalia împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 03 decembrie 2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Rebeja Liuba, Bojoga Nina și Cojocaru Natalia împotriva Primăriei Sireț r-l Strășeni cu privire la anularea actelor.

Audiind raportul judecătorului Bostan A., în baza materialelor cauzei şi argumentelor recursului, Completul judiciar

c o n s t a t ă :

<u>Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.</u>

La 04.12.2023 Rebeja Liuba, Bijoga Nina și Cojocaru Natalia au depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Primăriei și Consiliului local Sireț r-l Strășeni prin care au solicitat:

- anularea parțială a Hotărârii Consiliului sătesc Sireți nr.2/1 din 06.03.1992 Cu privire la întărirea loturilor de pământ sub art.82 al CF, anume în partea transmiterii în proprietate a terenului cu nr.cadastral ***** lui Chimijuc Nicolae, a.n.*****;
- declararea nulității absolute a Certificatului nr.1748 din 04.08.2003 emis de Primăria s.Sireți, r-nul Strășeni;
- declararea nulității absolute a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr.cadastral *****, eliberat de Primăria s.Sireți, r-nul Strășeni la 15.10.2003, eliberat pe numele, Chimijuc Nicolae, a.n.*****;
- anularea Certificatului nr.1930 din 28.05.2020 eliberat pe numele Chimijuc Ana Ion, a.n.*****;

- anularea Certificatului de moștenitor legal nr.1940 din 28.05.2020, eliberat pe numele Chimijuc Leonid Nicolae, a.n.*****.

Soluţia procesuală a instanţei de fond ce constituie obiect al recursului.

Prin încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 03 decembrie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Rebeja Liuba, Bojoga Nina și Cojocaru Natalia împotriva Primăriei Sireț r-l Strășeni, privind anularea certificatelor nr. 1748 din 04.08.2003 și 1930 din 28.05.2020.

Argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.

Invocînd ilegalitatea încheierii instanţei de fond la 17 decembrie 2024, Rebeja Liuba, Bojoga Nina și Cojocaru Natalia au declarat recurs asupra acesteia.

În motivarea recursului recurentele au reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei. Suplimentar au indicat că, de fapt prin cererea depusă la Primăria Sireți la 17.10.2023, au respectat procedura prealabilă, considerent din care solicită anularea încheierii Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 03 decembrie 2024.

Verificarea condiţiilor de admisibilitate a recursului prin prisma respectării termenului de declarare a recursului.

În conformitate cu reglementările art. 241 alin. (1), (3) Cod administrativ, încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. **Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.**

Potrivit prevederilor art.242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntîrziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanţei competente să soluţioneze recursul.

Articolul 236 Cod administrativ, prevede expres că instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special cînd:

a) hotărîrea în fond nu poate fi contestată cu apel;

b) apelul este depus în mod repetat;

c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1);

e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2);

f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin.(1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.

Respectiv, potrivit principiului simetriei juridice, care implică abordarea subsumară a Codului administrativ, criteriile de admisibilitate a apelului, reglementate conform art.236 Cod administrativ sunt aplicabile în cadrul procedurii de contestare cu recurs a încheierilor instanțelor de fond.

Completul judiciar atestă că încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 03 decembrie 2024 a fost contestată cu recurs la 17 decembrie 2024.

Pornind de la analiza curgerii termenilor detaliaţi supra, Completul judiciar concluzionează despre faptul că recursul declarat de Rebeja Liuba, Bojoga Nina și Cojocaru Natalia a fost depus în interiorul termenului legal, totodată acesta conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care recurentele își întemeiază pretențiile.

Totodată la recursul depus a fost anexată și dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233; 236; 241 Cod administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a recursului declarat, motiv din care acesta urmează a fi judecat în fond.

Aprecierea instanţei de recurs a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil raportului de contencios administrativ ;

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic de contencios administrativ, Completul judiciar consideră că recursul declarant urmează a fi admis, din următoarele motive.

Conform art. 192 alin. (1) Cod administrativ*, pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ la curţile de apel şi la Curtea Supremă de Justiţie se instituie complete şi/sau colegii specializate de judecători.*

Potrivit art. 194 alin. (1) Cod administrativ*, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.*

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, *examinînd recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii:* ***anulează încheierea şi adoptă o nouă încheiere.***

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (2) Cod administrativ, *instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.*

Conform art. 243 alin. (3) Cod administrativ, *decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris.*

Materialele cazei denotă cu certitudine faptul că, la a4.12.2023 Rebeja Liuba, Bijoga Nina și Cojocaru Natalia au depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Primăriei și Consiliului local Sireț r-l Strășeni prin care au solicitat:

- anularea parțială a Hotărârii Consiliului sătesc Sireți nr.2/1 din 06.03.1992 Cu privire la întărirea loturilor de pământ sub art.82 al CF, anume în partea transmiterii în proprietate a terenului cu nr.cadastral ***** lui Chimijuc Nicolae, a.n.*****;

- declararea nulității absolute a Certificatului nr.1748 din 04.08.2003 emis de Primăria s.Sireți, r-nul Strășeni;

- declararea nulității absolute a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr.cadastral *****, eliberat de Primăria s.Sireți, r-nul Strășeni la 15.10.2003, eliberat pe numele, Chimijuc Nicolae, a.n.*****;

- anularea Certificatului nr.1930 din 28.05.2020 eliberat pe numele Chimijuc Ana Ion, a.n.*****;

- anularea Certificatului de moștenitor legal nr.1940 din 28.05.2020, eliberat pe numele Chimijuc Leonid Nicolae, a.n.*****.

Prin încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 03 decembrie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Rebeja Liuba, Bojoga Nina și Cojocaru Natalia împotriva Primăriei Sireț r-l Strășeni, privind **anularea certificatelor nr. 1748 din 04.08.2003 și 1930 din 28.05.2020.**

În susținerea poziției sale, instanța de fond a reținut că: *„prin cererea adresată Primăriei s. Sireţ din 17.10.2023 nr.394 avocata Liliana Panuş a solicitat eliberarea actelor autentificate şi anume: titlu de autentificare dreptului deţinătorului de teren cu nr. cadastral *****, decizia în baza căreia a fost eliberat aceste titlu, , extrasul nr.1748 din 4.08.2003, extrasul nr.26 din 27.03.2020.*

*Prin răspunsul nr.392 din 18 octombrie 2023 i-a fost comunicat reclamantei Rebeja Liuba că titlul de autentificare a dreptului deţinătorului de teren cu nr.cadastral ***** a fost perfectat de către Primăria Şireţi în a.2003, în timpul măsurărilor masive. De copie a acestui titlu Primăria nu dispune, şi nu poate elibera. Decizia Consiliului sătesc Sireti nr.2/1 din 06.03.1992 în baza căreia a fost eliberat titlul cu nr. cadastral ***** se anexează. Extrasele nr.1748 din 04.08.2003 si nr.26 din 27.03.2020 au fost eliberate de către Primăria s. Şireţi pentru a fi prezentate la SCT Străşeni într-un unic exemplar, din această cauză primăria nu are posibilitatea de a face copiile respective. Pentru a primi copiile de pe aceste acte, inclusiv şi a titlului, Vă propunem să vă adresaţi la arhiva Serviciului cadastral Străşeni.*

Instanța constată, că actele administrative individuale defavorabile – răspunsul nr.392 din 18 octombrie 2023 a Primăriei s. Sireț nu a fost contestat cu cerere prealabilă".

În condițiile speței Instanța de recurs apreciază ca neîntemeiată soluția instanței de fond, iar în argumentarea concluziei enunțate, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, conform art. 53 alin.(1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Conform art. 189 alin. (1), (2) Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 19 Cod administrativ, cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

În conformitate cu art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Potrivit art. 162 alin. (3) lit. a) Cod administrativ, cererea prealabilă poate fi îndreptată spre anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul.

Conform art. 164 alin. (1) Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă.

În conformitate cu prevederile art. art. 167 alin. (1)-(3) Cod administrativ, (1) Dacă consideră cererea prealabilă ca fiind admisibilă şi întemeiată, autoritatea publică emitentă anulează în tot sau în parte actul administativ individual contestat sau emite actul administrativ individual solicitat. (2) Dacă respinge în tot sau în parte cerearea prealabilă ca fiind inadmisibilă sau neîntemeiată, autoritatea publică emitentă transmite dosarul administrativ cu toate actele autorităţii publice ierahic superioare. (3) Autoritatea publică emitentă soluţionează cererea prealabilă în termen de 15 zile calendaristice. Prevederile art. 60 alin. (2)-(5) se aplică corespunzător.

Conform art. 207 alin. (1), (2) lit. f) Cod administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sânt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când nu sânt întrunite condiţiile prevăzute la art. 208.

Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Completul judiciar menționează că, potrivit art. 212 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, la cererea de chemare în judecată se anexează copia actului administrativ contestat şi **copia deciziei cu privire la cererea prealabilă, dacă legea prevede o astfel de procedură;**

Iar art. 213 Cod administrativ, stabilește că, dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art.211 alin.(1) şi (2) şi ale **art.212 alin.(1), judecătorul stabileşte reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor**. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţă, cererea se consideră depusă la data iniţială.

În aceste condiții, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Centru, reieșind din prevederile sus menționate, concluzionează că în cazul când la cererea de chemare în judecată nu a fost anexată copia deciziei cu privire la cererea prealabilă, urma a i se indica concret acest viciu de conținut de către judecător reclamantului, cu acordarea unui termen pentru înlăturarea acestuia.

Într-o altă ordine de idei, instanța de recurs menționează că, art. 165 alin. (2) Cod administrativ prevede că, dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau este indicată incorect, **cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea** sau notificarea **actului administrativ** ori a respingerii petiţiei.

La capitolul dat, Completul judiciar reiterează că, reclamantele au depus cererea de chemare în judecată la **17 noiembrie 2023**, în timp ce încheierea de inadmisibilitate a fost emisă la **3 decembrie 2024**, adică peste un termen de 1 ani şi o lună de la depunerea acesteia.

În acest sens instanța de recurs va menționa că, în atare situație, chiar și aplicînd prevederile art. 209 alin. (2) Cod administrativ care prevăd că: *”dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen **de un an** de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.”*Astfel încît la caz reclamantele sunt decăzute și din acest termen și drept, or termenul de un an deja a expirat, în interiorul curgerii acestuia cauza afîndu-se pe rolul instanței.

În acest context, pornind de la aplicarea principiilor eficienței procedurii administrative, accesului liber la justiție, și asigurării dreptului la un proces echitabil – instanța va considera ca fiind înlăturat viciul de inadmisibilitate prevăzut de art.207 alin.(2) lit. f) Cod administrativ -reținut de instanța de fond.

În condițiile descrise și în contextul respectării dreptului de acces liber la justiţie, garantat de art. 6 § 1 din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, art. 20 din Constituţia Republicii Moldova şi art. 5

din Codul de procedură civilă, relevat şi în jurisprudenţa CtEDO, aplicând principiul eficienței, accesului liber în justiție,Completul judiciar specializat concluzionează că circumstanţele relatate generează anularea încheierii contestate. Or, menţinerea acesteia, în condiţiile enunţate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilităţii pentru reclamante de a-şi valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislaţia naţională, cât şi de Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, precum şi îngrădirea accesului la justiţie.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit c), alin. (3) Cod administrativ, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D e c i d e:

Recursul declarat de Rebeja Liuba, Bojoga Nina și Cojocaru Natalia, **se admite.**

Se anulează încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 03 decembrie 2024**, cu restituirea cauzei spre judecare în Judecătoria Strășeni (sediul Central), în același complet de judecată.**

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra

Ghenadie

Judecătorii Dașchevici

Grigore

Bostan Angela